

Bildningens utredning angående STS utlåtande om revisionsnämndens utvärderingsberättelse

Revisionsnämnden: Det föreligger ett behov inom hela bildningssektorn och/eller staden för utvärdering av ledningssystemet, som bör stödja och hjälpa cheferna att lyckas i sitt arbete och bidra till en enhetligare personalledning i enlighet med Grankullas värderingar och mål.

Organisationen inom bildningssektorn har under de senaste åren förnyats och man har siktat på synergieffekter. Kan den nuvarande organisationen svara på den närmaste framtidens utmaningar då stadens ekonomi försvagas? Råder det oklarhet om rollfördelningen inom organisationen? Är skolförvaltningen organiserad på ett ändamålsenligt sätt? En hurdan nämndmodell (antal och ansvarsområden) skulle bäst svara mot de situationer Grankulla ställs inför i framtiden?

Bildningens resultat i personalenkäten om arbetsklimatet låg på ungefär samma nivå (3,66) som för tre år sedan (3,67) och på en högre nivå än i andra kommuner (3,44), på en skala 1-5. Sektorn har valt att utveckla de strategiskt viktiga områdena ledarskap (3,35) och informationsgång (3,34), men resultaten i enkäten visar inte på ett allmänt problem inom dessa områden. Resultaten varierar mycket från enhet till enhet. Det finns sju enheter inom bildningen som har toppresultat och sju som har klart svagare resultat. De övriga enheterna ligger däremellan, kring medeltalet för sektorn. Alla enheters resultat har analyserats och de förmän som behövt det har fått särskilt stöd av sin förman och i några fall har enheterna fått arbetsplatshandledning. Vissa skolors resultat återspeglade den osäkerhet gällande framtiden, som var aktuell våren 2015. Fyra skolors resultat var mycket goda eller goda, i vissa fall bättre än tidigare. En god utgångspunkt för verksamheten är att vitsordet för hur värdefullt man uppfattar att jobbet är för hela bildningssektorn blev 4,67.

Ledarskapet, informationsgången, synergier och gemensamma spelregler har målmedvetet och systematiskt utvecklats under de tre år som bildningen varit en sektor. Det finns nu på alla nivåer fungerande mötesrutiner, nätverksträffar, strategidagar och arbetsfördelningen har gått igenom. Avsikten har varit att skapa ett modernt ledarskap som bygger på bl.a. tillit, innovations- och försökskultur, men också på kostnadsmedvetenhet och en uppföljning som garanterar att resultaten uppnås. Sektorns mätbara resultat har utvecklats i god riktning. Bildningen har enligt revisionsnämndens bedömning uppnått samtliga mål i den av fullmäktige godkända strategin år 2015, samt fått goda resultat i undersökningar som gjorts gällande t.ex. kundtillfredsställelse, inlärningsresultat, antagning till utbildning och efterfrågan på tjänster. Samtliga enheter har särskilt under år 2015 ökat produktiviteten i form av kostnader/enhet.

Bildningens organisation och arbetsfördelning uppfattas av personalen som tydlig (3,73 på en skala 1-5 i Henty-undersökningen 2015), men organisationen är liten och saknar t.ex. en planerarfunktion. Organisationen är ändå effektiv och producerar ungefär 40-50 procent mer tjänster än en annan kommun med samma storlek.

Åtgärder:

- En utvärdering av organisationen är under arbete och förverkligas i enlighet med det bildningspolitiska programmet och stadens strategi med tanke på den nya förvaltningsstadgan som bereds. Synergier som uppstått i den nya sektoriserade

organisationen, som uppkom 1.1.2013, kommer att behandlas i utvärderingen, liksom nämndestrukturen.

- Pga. den ekonomiska situationen finns det beredskap att i samband med naturlig avgång se över administrationen inom hela bildningssektorn, liksom i staden i övrigt, och ytterligare effektivera verksamheten.

Revisionsnämnden: Då det ekonomiska läget försvagas och med tanke på att balansera driftsekonomin inom bildningssektorn, liksom inom de andra sektorerna, föreligger ett behov av att utvärdera den nuvarande serviceverksamheten – vad som produceras och till vilket pris – samt att jämföra serviceverksamheten med andra kommuner och med den lagstadgade miniminivån.

Revisionsnämnden har på ett förtjänstfullt sätt behandlat ekonomin. Nämnden konstaterar att produktiviteten ökat inom bildningen, men att de totala utgifterna ökat. Det är verksamhetsbidraget som är den bindande nivån i budgeten och då ingår även inkomster, förutom utgifter. För undervisningens del erhåller kommunen betydande inkomster i form av statsandelar per elev eller studerande. Alla de här inkomsterna syns emellertid inte i undervisningens egen budget, utan ingår i stadens inkomster. Hemkommunsersättningen för elever från andra kommuner i grundläggande undervisning ingår i undervisningens budget, medan enhetspriset för gymnasiestuderandena och för stadens egna elever i grundläggande undervisning samt statsfinansieringen av förberedande undervisning ingår i den statsandelspott som staden får.

Bilderna 6-12 i berättelsen beskriver situationen fram till 2014. År 2015 gjorde bildningen en stor effektivisering, som inte syns i diagrammen. Kostnaden per elev minskade med 423 euro under år 2015 på nettonivå.

Bilderna 6-10 i revisionsnämndens berättelse beskriver kostnaderna per invånare. Eftersom stadens skolor, och även fritidstjänster, betjänar nästan dubbelt fler än Grankullabornas antal ger diagrammen inte helt rätt bild av verksamheten. När det gäller undervisningen får staden statsfinansiering per elev, därför är diagrammen 11-12 (kostnader/elev) i berättelsen mer relevanta när man utvärderar utbildningens kostnader.

Bildningen har sedan 2013 utvecklat tillgången till jämförande statistik kring ekonomi, organisering av verksamheten och resultat (t.ex. kouluikkuna, EKKV-utredningen, ekonomiuppföljningssystem). Nyckeltalen per resultatenhet i budgetboken bidrar också till kostnadsmedvetenhet. Varje vår har alla förmån inom bildningen samlats och utvärderat föregående års resultat.

Åtgärder:

- Under våren 2016 har en resursgranskning gjorts som bygger på lagstadgad och icke lagstadgad verksamhet och på jämförelser med andra kommuner. Förslag till betydande balansering av verksamheten inom bildningens alla resultatenheter har presenterats för stadsstyrelsen och nämndernas ordförande den 16 maj och för nämnderna för undervisning och småbarnsfostran den 8 juni och för fritidens tre nämnder den 14 juni 2016. Planen är fr.o.m. budget 2017 i första hand minska kostnaderna i strukturer och väggar och så lite som möjligt göra förändringar som påverkar servicenivån.

Revisionsnämnden: Då program och projekt som berör ungdomen inleds bör ungdomsfullmäktige tas med i beredningen ända från början. Tjänsteinnehavarna, nämnderna och utredningsgrupperna bör beakta detta

vid beredningen av olika ärenden genom att föra ärendena till ungdomsfullmäktige för kännedom eller för utlåtande.

Verkställandet av ungdomsgarantin, t.ex. verkstädernas genomslag, kostnadseffektiviteten samt eventuella utvecklingsbehov, bör utredas. Har ungdomstjänsterna och –verksamheten utrustats med ändamålsenliga resurser för att bemöta den utmaning som den ökande ungdomsarbetslösheten utgör?

Ungdomsnämnden förnyade på ungdomsfullmäktiges initiativ 16.4.2015 stadgan för ungdomsfullmäktiges verksamhet. Nämnden och tjänstemännen har också i övrigt under året fört samtal och försökt hitta sätt att förbättra verksamheten tillsammans med ungdomsfullmäktige. I varje nämnd finns en representant från ungdomsfullmäktige. Bildningen har av ungdomsfullmäktige begärt utlåtande om flera frågor, bl.a. bildningens tvåspråkighetsprogram, det bildningspolitiska programmet, den uppdaterade ungdomsgarantimodellen samt enhetsskolan och gymnasiet framtid. Ungdomsfullmäktige har också kallats till olika hörandetillfällen.

När det gäller ungdomsgarantin har en analys gjorts under år 2015 för att finna flaskhalsar. Stadens egen verksamhet bedöms vara effektiv, t.ex. har alla elever efter år 9 fått en studieplats tre år i följd. Problemet består av att stadens tjänstemän inte enligt lag har rätt att få information om de grankullaunga som avbryter studier i läroanstalter på andra orter eller som är arbetslösa. Staden köper tjänster gällande den uppsökande verksamheten och tjänstemännen har under våren 2016 fört förhandlingar med bägge tjänsteleverantörerna om verksamheten samt gjort benchmarking med andra kommuner, som har andra modeller för uppsökande ungdomsverksamhet. Grankullas ungdomsgarantiarbete bygger på en hållbar ekonomisk lösning. Verksamheten bygger på effektivare samarbete mellan nyckelpersoner inom och utanför staden.

Åtgärder:

- Bildningen kommer att fortsätta föra dialog med ungdomsfullmäktige om hur de unga i ett tidigare skede kan få ta del av ärenden. Det är emellertid viktigt att skilja åt beredning och beslutsfattande i ungdomsfullmäktiges liksom i övriga organs verksamhet.
- Grankullas modell för ungdomsgarantin har med fullmäktigebeslut 14.3.2016 uppdaterats med konkreta åtgärder för att uppnå 0 procent unga arbetslösa, utgående från den analys som gjordes år 2015. Åtgärderna förverkligas huvudsakligen under hösten 2016.

Revisionsnämnden: Vad skulle i fortsättningen vara den ändamålsenligaste och jämlikaste modellen för samarbete mellan idrottstjänsterna, idrottsanläggningarna och t.ex. idrottsföreningarna ur Grankullas och Grankullabornas synvinkel, och också med tanke på effektiv användning av idrottsanläggningarna?

Idrottsnämnden godkände i augusti 2014 en utredning över stödet till idrottsföreningarna. Därefter har avtal förnyats an efter och detta arbete pågår fortfarande. Utredningen har även använts som bakgrundsmaterial när nämnden delat ut understöd. Med idrottsföreningarna har diskussioner och förhandlingar förts kring konkreta samarbetsprojekt, för tillfället med bl.a. fotbollen, ishockeyn och konståknigen.

Åtgärder:

- Under år 2016 revideras uthyrningsprinciperna och hyrestaxorna.
- Under våren 2016 har idrottstjänsterna gjort en förfrågan till idrottsföreningarna om nya samarbetsmöjligheter när det gäller idrottsanläggningarna. Nya samarbetsformer utvecklas utgående från förhandlingar med föreningarna.

Revisionsnämnden: Inom skolförvaltningen används två olika IT-system: Linux (de finska skolorna) och Windows (de svenska skolorna). Har detta möjliggjort önskade synergieffekter inom verksamheten och ekonomin, t.ex. inom samarbetet kring undervisningen och inom anskaffningen av hård- och mjukvara? Ger de använda lösningarna och mjukvaran tillräckligt god kompetens inom de tillämpningar som är i bruk inom arbetslivet för att stöda ungdomarnas möjligheter att få jobb? Hur har man lyckats upprätthålla lärarnas IT-kunnande och fortbilda lärarna då digitaliseringen av skolorna och undervisningen framskrider?

Bildningssektorn har inom ramen för KokoHelaGrani-projektet (www.kokohelagrani.fi) systematiskt arbetat med att uppnå de mål som slogs fast för bildningen av fullmäktige i stadens IT-strategi i juni 2013. Resultaten har årligen följts upp i stadens ledningsgrupp för IT. Både de svenska och de finska skolorna använder samma molntjänst som undervisningsplattform, vilket möjliggjort synergier. Några av piloterna inom KokoHelaGrani-projektet har varit samarbetsprojekt mellan finska och svenska skolor.

Grankulla var en föregångare som redan i juni 2013 slog fast att målet är att alla elever ska ha en apparat av något slag. T.ex. Helsingfors och Vanda slog fast en motsvarande målsättning först år 2015. Redan i oktober 2015 uppnådde skolorna i Grankulla målet. Bildningen i Grankulla har hittat en ekonomiskt hållbar modell för IT-anskaffningarna. Skolorna i Grankulla har inte fått tilläggsresurser för IT-lösningar, som i andra kommuner, utan har skött upphandlingarna inom ramen för sin driftsbudget och ett ramavtal med en leverantör. Den digitala kompetensen har utvecklats inte bara i skolorna, utan samtidigt inom hela bildningen (särskilt dagvården, biblioteket, ungdomstjänsterna) genom bl.a. pilotverksamhet, nätverksträffar, it-pedagogiska verkstäder och it-pedagogiskt stöd. Tre mätare har utvecklats för att mäta digitaliseringen: 1) tillgången på apparater, 2) kostnader samt 3) användningen av IT och lärarnas digitala kompetens. Mätarna visar på tydliga framsteg från oktober 2014 till oktober 2015 och bättre resultat än i andra kommuner.

Åtgärder:

- KokoHelaGrani-projektet avslutas under nuvarande fullmäktigeperiod och utvärderas i en rapport, som också kommer att ge åtgärdsförslag om bl.a. skolornas tekniska infrastruktur och om hur vi kan garantera personalens digitala kompetens.
- Det är viktigt att den funktion som digitaliseringsprojektet KokoHelaGrani haft inom bildningen utvecklas vidare även efter projektiden.